

Патријарху Порфирију плакета Коларчеве задужбине за нарочито духовно старање за српску културу и уметност

Једна од најзначајнијих установа за српску културу, просвету и уметност, Задужбина Илије Милосављевића Коларца прославила је 21. новембра 2022. године крсну славу Светог архангела Михаила и том приликом обележила 90 година постојања зграде и 144 године постојања задужбине.

На почетку свечаности, Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије је преломио славски колач са новим управником Коларчеве задужбине г. Александром Пековићем, а потом се обратио многобројним гостима:

-Уважени г. Пековићу, управниче Коларчеве задужбине, сви запослени у задужбини, даме и господо, браћо и сестре, нека је срећан и благословен данашњи празник и срећна слава Коларчевој задужбини.

За нас је велика радост да смо благословили славски колач, да смо

обележили славу Коларчеве задужбине и на тај начин исказали част и поштовање према оснивачима ове задужбине. Данашњи празник јесте слава и празник задужбинара, а задужбина је засигурно израз љубави према Богу, али и израз бриге о свом народу. Овај дом је подигнут да буде стециште, саборно место свих људи који се брину о ономе што је највредније у једном народу, а то је његова душа која се оваплоћује видљиво, опипљиво у различитим делима и производима који сви заједно чине културу.

Ми добро знамо да култура није тек нешто што је плод некаквих биохемијских процеса у човековој глави, у његовом телу, него да има нераскидиву органску везу са душом. У том смислу култура је увек нераскидиво повезана са духовношћу. Као што уосталом то овде сигурно сви знамо, али подсетићу, и сама реч култура је повезана са својим кореном који јесте култ. Дакле, начин погледа на живот, начин погледа на творевину, на све што је у њој, на људски род и на самога себе јесте увек нешто што припада ономе што условно речено називамо религијом, тј. боље рећи, оно што припада духовном простору човековог постојања. Тај поглед на све ово што сам поменуо реализује се у опипљивим, видљивим производима, тј. у споменицима културе, од звука до слике, кроз реч, која се опет може на различите начине презентовати било да је писана било да је декламована или преточена у неки драмски контекст. У сваком случају култура је продукт култа. Живимо, а онда и стварамо, у зависности од тога какав је наш поглед на свет, тј. у зависности од тога каква је наша вера. Ми знамо каква је вера нашег народа кроз векове. Знамо да смо том вером живели испреплетани, не само у додиру него истински испреплетани, са људима који су другачије веровали. У додиру и прожимању са другим или другачијим та вера је кроз векове, и као самостална и као она која сарађује са другима, остављала иза себе многа и многа дела која су заправо под овим кровом нашла најтоплији простор, најтоплије и најадекватније место да буду изложена и пред око и пред душу свих оних који су и ствараоци, али и они који се хране културом.

Нека Господ дарује Царство небеско задужбинарима чија је слава данас обновљена. Сигуран сам да се они радују што смо данас преломили славски колач, јер они нису правили границу између видљивог и невидљивог, било да је то невидљиво унутра у нама или негде изван нас, јер онда када је изван нас прелама се, добија своју форму и свој облик, заправо артикулише се у дубинама нашег бића, у нашем срцу и у нашој души.

Поштовани управниче, још једампут срећна слава Вама и свим Вашим сарадницама. Срећан празник свима нама и да Бог да да молитвама Светих

архангела имамо оно зашта су они одређени у творевини Божјој, а то је љубав. Анђели арханђели живе по строгом поретку у искуству и вери наше Цркве. Ми знамо да има девет, како кажемо, чинова, али оно што је најважнија одлика анђела и арханђела јесте да из љубави према Богу служе љубави човека. Зато и кажемо да свако има свог анђела чувара и докле год је свестан те чињенице ма колико лутао, одлутао, губио се и био изгубљен, увек је једном невидљивом нити везан за сигурну котву, котву љубави Божје. Анђели, дакле, јесу бића љубави и бића служења, управо оно што и јесте ова задужбина – простор љубави, али и простор који служи нашем народу.

Нека је срећна слава. Живели на много година и да Бог да да сваке године освећујемо славски колач. Рећи ћу само то, немојте замерити, да је исправно да поштујемо вољу задужбинара, а овде по питању славе воља је јасна. Међутим, ми смо уназад неколико деценија установили навику да разне институције имају своје славе, али то није регулисано некаквим строгим правилима, па онда имамо ситуација да нека општина има славу, њен председник донесе икону и славски колач, а када дође други председник општине то он неће да чини. Онда следећи који дође поново обнавља славу. Имао сам прилику да разговарам са неким људима из тих структура и рекао сам да ако постоји слава, она треба да буде установљена неким правилима и да не зависи од сваког ад хок или у датом тренутку од онога који управља администрацијом. Ја сам сигуран да овде то неће бити случај, да обечавање славе неће зависити од неких следећих управника и да је прошло време у којем нисмо поштовали вољу оних који су поклонили нешто нашем народу, а многе задужбине још увек нису заживеле у функцији и у намени за коју су основане. Да Бог да да молитвама Светих архангела, Светог архангела Михаила, воља задужбинара, која је увек окренута добробити свога народа, буде поштована од нас који долазе последњи. Живели на много година! Срећна слава!

Окупљенима се потом обратио управник Коларчеве задужбине г. Александар Пековић, потсетивши да је дужности на коју је именован приступио пре четири месеца управо на предлог бивше управнице Коларца, Јасне Димитријевић. Управник је најавио обиман процес темељног реновирање палате Коларчеве задужбине. Присутне је посебно обрадовало обавештење да се чувени клавир Јулиус Блутнер, направљен 1932. године, на којем су свирали многи велики уметници, као што су Сергеј Прокофјев, Артур Рубинштајн, Николај Орлов, Никита Магалов, Клаудио Арау и други, поново

налази у просторијама Коларца.

Том приликом, г. Пековић је Његовој Светости Патријарху српском г. Порфирију уручио специјалну плакету у знак признања и захвалности за нарочито духовно старање за српску културу и уметност, изражену вишедеценијском љубављу према Коларчевој задужбини и њеним програмима. Уручујући плакету, управник Пејковић истакао да Светејши г. Порфирије још од студентског доба веома често посећује културне програме и дугогодишњи је пријатељ те уметничке куће.

Плакете су додељене и министру културе гђи Маји Гојковић, историчару уметности проф. др Оливеру Томићу, пијанисти Александру Маџару, док је доцент Факултета ликовне уметности Владимир Милановић добитник годишње награде Галерије Кларца за најбољу самосталну изложбу у сезони 2021/2022 - „Carbon Copy“. Плакету Коларчеве задужбине примили су и Београдска филхармонија, претходна управница Коларца гђа Јасна Димитријевић, гђа Ана и г. Борис Врбанец из агенције „Piano Land“ (реализатори серијала концерата „Steinway & Sons“ иностраних пијаниста), уметнички фотографи Небојша и Бранка Бабић испред „Orange studio“, Владимир Лучић, генерални директор компаније „Телеком Србија“, Центар београдских фестивала - ЦЕБЕФ, Завод за заштиту споменика Града Београда, Силвана Грујић за ТВ емисију „Волим класику“, Драгослав Фред Станисављевић као директор Музичке продукције РТС, и многи други добротвори, партнери, сарадници, спонзори.

Водитељ програма Александар Гајшек подсетио је да Коларац данас пуни 144 године, да је сама зграда настала пре 90 година и да је Илија Милосављевић Коларац сав свој иметак још тада поклонио народу Србије. Више о Коларчевој задужбини и Илији Милосављевићу Коларцу можете прочитати на: <http://www.kolarac.rs/o-zaduzbini/>

spc.rs